ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

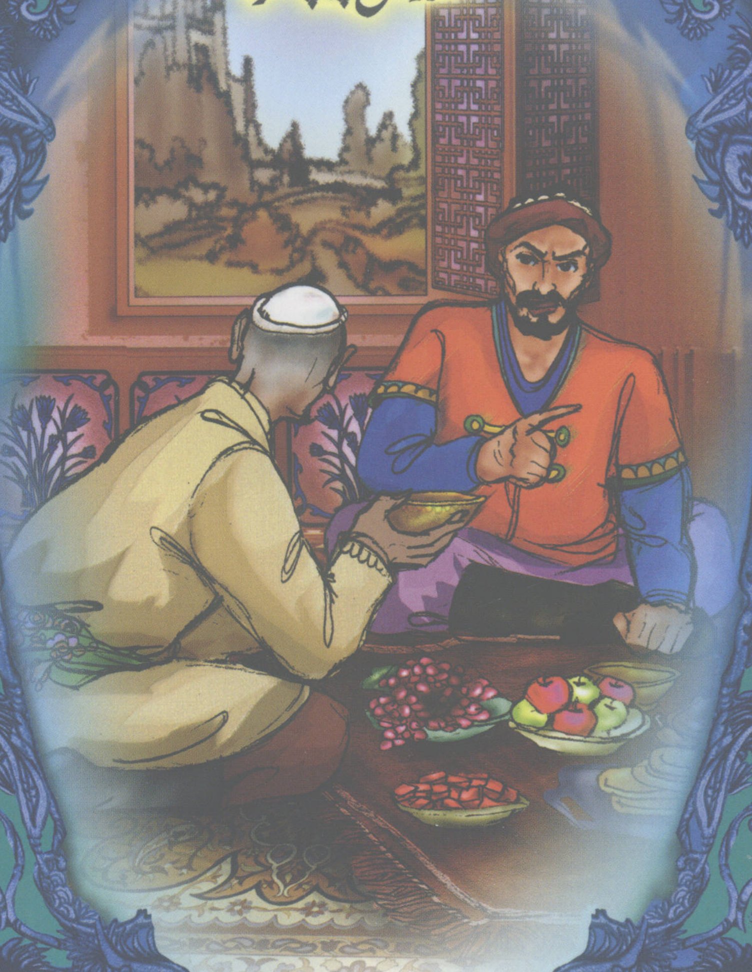

مەرۋان بىلەن تەرسا

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

مەرۋان بىلەن تەرسا

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۈرۈمچى 2007 - يىلى

图书在版编目(CIP)数据

迈尔丸与固执：维吾尔文/《维吾尔民间文学大典》编委会编. - 乌鲁木齐：新疆人民出版社，2007.1
（维吾尔民间故事）
ISBN 978-7-228-10806-0

Ⅰ.迈… Ⅱ.维…Ⅲ.维吾尔族 - 民间故事 - 作品集- 中国 -维吾尔语（中国少数民族语言）Ⅳ.I277.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第006101号

策　　划：阿布都热合满.艾白
艾合买提.伊明

责任编辑：艾合买提.伊明
责任校对：阿布列孜.阿巴斯
封面设计：买买提.努比提

迈尔丸与固执（维吾尔文）
（维吾尔民间故事）
《维吾尔民间文学大典》编委会编

新疆人民出版社出版
（乌鲁木齐解放南路348号 邮编： 830001）
新疆新华书店发行
新疆新华印刷厂印刷
880×1230毫米 32开本 2.5印张
2007年1月第1版 2007年1月第1次印刷
印数：1-5000

ISBN 978-7-228-10806-0 定价：4.50元

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي
ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل كوررېكتورى: ئابلىز ئابباس
مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

مەرۋان بىلەن تەرسا

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى» تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1230 × 880 مىللىمېتىر، 1/32
باسما تاۋىقى: 2.5
2007 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2007 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 1 — 5000
ISBN 978-7-228-10806-0
باھاسى: 4.50 يۈەن

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي، ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتىغا دائىر
55 كىتابچە نەشىردىن چىقتى

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	چىن تۆمۈر باتۇر	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئىسكەندەر بىلەن ھۆرلىقا	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئالتۇن كوكۇللۇق بالا	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	كەنجى باتۇر	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	كىيىك خانىش	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	مەرۋان بىلەن تەرسا	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ياغاچ ئات	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئۇر، توقماق	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	چۆچۈرە بالا	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	سىرلىق چىراغ	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	شاھزادە بىلەن ئالۋاستى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	نىيىتى يامانىنىڭ قازىنى تۆشۈك	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئۆلمەي تۇرۇپ جەننەتنى كۆرۈش	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	باتۇر قىز	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	شەيتانىنىڭ تىجارىتى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	بىلمەس تاز	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	تەلۋە كۈيئوغۇل	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	كەمەك ھەييار بىلەن مۇختەر ھەييار	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	شەيتاننى ئالدىغان تاز	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئادەمىي شەيتان	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	خىزىر نىياز	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	سېھىرلىك ئالما	(4.50 يۈەن)

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئۇسكەك پادىشاھ	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	قاينا، چۆگۈن	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئەقىللىق كەنجى قىز	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ھەركىم قىلسا ئۆزىگە	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	يالتايغاق بوۋاي	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئۇجمە سايىسى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئەپچىلەم	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئارغىماق ماجىراسى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئىككى باينى ئەپلىگەن مالاي	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئۆرگىلىۋاي بىلەن چۆرگىلىۋاي	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	يەتتە لىگىلىتاق بىلەن بىر شىگىلىتاق	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	شىتىلە بىلەن پىتىلە	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	مازاقخور مازاقتا ئۆلەر	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	پادىشاھنىڭ كۆڭنى ئۆزارتىشى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	ئىشەكنى ئۇرۇپ خوتۇننى قورقۇتۇش	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	موللام ئوغرىنى قانداق تاپتى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	قازان تۇۋى	(4.50 يۈەن)
ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى	شاھ بىلەن شاتۇتى	(4.50 يۈەن)

ئۇيغۇر خەلق لەتىپىلىرى — 1، 2، 3، 4، 5 (ھەر بىرى 4.50 يۈەن)

ئۇيغۇر خەلق چاقچاقلىرى (ھېسام چاقچاقلىرى) — 1، 2 (ھەر بىرى 4.50 يۈەن)

ئۇيغۇر خەلق مەسەللىرى — 1، 2 (ھەر بىرى 4.50 يۈەن)

ئۇيغۇر خەلق ئويۇنلىرى — 1، 2، 3 (ھەر بىرى 4.50 يۈەن)

ئۇيغۇر خەلق تېپىشماقلىرى — 1، 2 (ھەر بىرى 3.50 يۈەن)

ئۇيغۇر خەلق لاپلىرى (3.50 يۈەن)

(بۇ بىر يۈرۈش 55 كىتابنىڭ ئومۇمىي باھاسى 244.50 يۈەن)

مۇندەرىجە

لەئەلشاھ بىلەن ئىپارگۈل 1
خاسىيەتلىك تاش 21
قىلىچ باتۇر 32
مەرۋان بىلەن تەرسا 37
ئۇستانگۇر تۆمۈرچى 65

لەئەلشاھ بىلەن ئېپارگۈل

بۇرۇنقى زاماندا بىر پادىشاھ ئۆتكەن بولۇپ، ئۇنىڭ دۆلىتى شۇنچە زىيادە بولسىمۇ، خانلىقىغا ۋارىسلىق قىلىدىغان بىرەر پەرزەنتى بولمىغاچقا كۆڭلى يېرىم بولۇپ، كېچە - كۈندۈز ھەسرەت چېكىدىكەن، خانىشىمۇ شۇ سەۋەبتىن غەمكىن ئۆتىدىكەن. خانىشنىڭ ئۆي خىزمىتىنى قىلىدىغان ئاق كۆڭۈل دېدىكى بولۇپ، خانىشنىڭ ئەھۋالىغا ئىچى ئاغرىپ بىئارام بولىدىكەن. بىر كۈنى ئۇ خانىشتىن:

— قەدىرلىك خانىش، شۇنچە دۆلەتمەن، بەختلىك ياشاپ تۇرۇپ يەنە نېمە ئۈچۈن شۇنچە ئازابلىنىسىلا؟ — دەپ سوراپتۇ. خانىش دېدىكىگە ئۆزىنىڭ پەرزەنت كۆرمىگەنلىكىدىن ئازابلىنىدىغانلىقىنى ئېيتىپتۇ.

— ئەگەر مۇرادلىرىغا يەتسىلە ماڭا نېمە ئىنئام قىلىلا؟ — دەپ سوراپتۇ دېدەك.

— سېنى قۇللۇقتىن ئازاد قىلاتتىم ۋە ئۆزۈممۇ غەمدىن خالاس بولاتتىم، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ خانىش.

شۇنىڭدىن باشلاپ خانىش پەرزەنت ئۈچۈن، دېدەك ئازادلىق ئۈچۈن خۇداغا ئىلتىجا قىلىشقا باشلاپتۇ.

بىر كۈنى دېدەك باغدىكى كۆل بويىدا ئولتۇرۇپ يىغ-لىغانىكەن، بىر تامچە يېشى سۇغا تېمىپ، بىردەمدىلا غە-لىتە بىر قۇرتقا ئايلىنىپتۇ. دېدەك بۇنى كۆرۈپ ھەيران قاپتۇ ۋە قۇرتنى سۇزۇۋېلىپ ئۇنى خانىشنىڭ ئالدىغا ئە-كىرىپ، بولغان ۋەقەنى سۆزلەپ بېرىپتۇ. خانىش سۇنىڭ ئىچىدىكى قۇرتقا قارىسا، قۇرت پارقىراپ نۇر چېچىپ تۇرغۇدەك. خانىشنىڭ قۇرتقا قارىغانسېرى قارىغۇسى كې-لىپ، ئۇنىڭغا مېھرى چۈشۈپ، غەم - قايغۇسى يېشىلىپ كېتىپتۇ - دە، ئۇنى ئەتىۋارلاپ يوغان ئالتۇن جام ئىچىگە سېلىپ بېقىپتۇ. شۇنىڭدىن باشلاپ خانىشنىڭ كۆڭلى ئې-چىلىپ، كۈنلىرى كۆڭۈللۈك ئۆتۈشكە باشلاپتۇ.

بىر كۈنى خانىش چۈش كۆرۈپتۇ. چۈشىدە ئۇنىڭ ھە-رەمخانىسىنىڭ تۆرىدە ئاپئاق ساقاللىق بىر بوۋاي ئولتۇر-غۇدەك. ئۇ قولىدىكى تەسۋىسىنىڭ ئۇرۇقىدىن بىر تالنى ئايرىۋېلىپ خانىشقا بېرىپتۇ ۋە: «بالام، ئەمدى كۆپ قاي-غۇرما، قاچىدىكى لەئەل قۇرتنى ھەپتىدە بىر قېتىم كۆ-رۈپ، سۈيىنى يېڭىلاپ تۇر. يەتتە قىرىق كۈندە مانا شۇ خىسلەتلىك قۇرت پېشانىسىدىن نۇر چېچىپ تۇرىدىغان بىر ئوغۇل بوۋاققا ئايلىنىدۇ» دەپ غايىب بوپتۇ.

خانىش ھېلىقى بوۋاينىڭ دېگىنى بويىچە يەتتە قىرىق كۈننى ئۆتكۈزۈپتۇ. ئۇ بىر جۈمە كۈنى شېرىن ئۇيقۇدا

ياتسا، ئۆي ئىچىدە بوۋاقنىڭ ئىڭرىغان ئاۋازى ئاڭلىنىپتۇ. يۇگۈرۈپ قويۇپ قارىسا، ئالتۇن جامنىڭ ئىچىدە پىشانە-سىدىن نۇر يېغىپ تۇرىدىغان بۇدرۇقتىنا بىر بوۋاق تۇر-غۇدەك. بۇنى كۆرۈپ خانىشنىڭ خۇشاللىقى ئىچىگە پاتماپ-تۇ. ئەتىسىدىن باشلاپ بۇ سىرلىق ۋەقەدىن خەۋەر تاپقان پۈتۈن شەھەر خەلقى دەۋرەپ كېتىپتۇ، نۇرغۇن سوۋغا-سالام كەلتۈرۈپتۇ. پادىشاھ يېڭىدىن دۇنياغا كەلگەن ئوغ-لىنىڭ خۇشاللىقى ئۈچۈن قىرىق كېچە-كۈندۈز توي-تاماشا ئۆتكۈزۈپتۇ، غېرىب-غۇرۋالارغا نۇرغۇن خەير-سەدىقە تارقىتىپتۇ. ئوغلىغا «لەئەلشاھ» دەپ ئات قويۇپتۇ.

پادىشاھ لەئەلشاھنى يەتتە يېشىدىن ئون يەتتە ياشقىچە ئو-قۇتۇپ، تۈرلۈك بىلىملەردە كامالەتكە يەتكۈزۈپتۇ. بالىمۇ قامەتلىك يىگىت بولۇپ يېتىلىشىپتۇ. شاھ ئوغلىنى ئۆيلەش ئۈچۈن لايىق تېپىشنى ئارزۇ قىلىدىكەن. تاپىدىغان قىز-نىڭمۇ ئوغلىغا ئوخشاش ئەخلاق-پەزىلەتكە ۋە بىلىمگە ئىگە بولۇشىنى ئويلايدىكەن، شۇڭا كۆڭلىدىكىدەك قىز ئىزدەش ئۈچۈن شەھەر-شەھەرگە ئەلچىلەر ئەۋەتىپتۇ. ئاخىر ئەلچىلەر قىرىق كۈنلۈك يىراقلىقتىكى بىر شاھ-لىقتا شاھزادىگە لايىق بولغۇدەك ئىپارگۈل ئىسىملىك بىر گۈزەل مەلىكىنىڭ بارلىقىنى خەۋەر قىپتۇ.

ئىپارگۈل ئىسىملىك بۇ مەلىكە گۈلىستان دەپ نام چىقارغان شەھەردە دۇنياغا كەلگەنىكەن. بۇ شەھەرنىڭ شا-ھىمۇ يىگىرمە يىل بۇرۇن پەرزەنت كۆرمەي، ئاخىر ئۆزى

此为试读，需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

ياخشى كۆرىدىغان رەيھىنسى گۇلبانۇنىڭ ئۇستىگە خوتۇن ئېلىپ بالا كۆرۈش ئارزۇسىنى بىلدۈرگەندە، گۇلبانۇ كۇنداشلىق قايغۇسىدا ھەسرەت چېكىپ يېتىپ قاپتۇ. شاھ ئوردىسىدا گۈل ئۆستۈرىدىغان گۇلچى موماي خانىشنى جېنىدىن ئەزىز كۆرىدىكەن. گۇلچى موماي ئۇنىڭ پەرزەنت داغىدا سارغىيىپ خازان بولۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ئىچى ئاغرىپ، ھەر كۈنى گۇللەردىن دەستە تىزىپ ئەكىرىپ، كېسەل ياتقان گۇلبانۇنىڭ كۆڭلىنى كۆتۈرۈشكە تىرىشىدىكەن.

بىر ئەتىگىنى گۇللەر ئارىسىدا ئالاھىدە ئېچىلغان چىرايلىق بىر گۇلگە كۆزى چۈشكەن موماي گۇلنى خانىشقا بېرىپتۇ. بېشىنى كۆتۈرۈشكىمۇ دەرمانى يوق گۇلبانۇ گۇلنى پۇراش بىلەن كۆڭلى تەڭ ئېچىلىپ، روھى خېلىلا كۆتۈرۈلۈپ قاپتۇ. ئۇ گۇلچى مومايدىن:

— بۇ قانداق گۈل؟ — دەپ سوراپتۇ. موماي:

— بۇ ئىپارگۈل، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

— مەن بۇنداق پۇراقلىق گۇلنى كۆرۈپ باقمىغانىدىم، — دەپتۇ خانىش ۋە گۇلنى يېنىشلاپ پۇراشقا باشلاپتۇ.

— باغرىڭىزغا تېگىڭ، بالام، دەردىڭىزگە شىپا بولسۇن، — دەپتۇ موماي.

گۇلبانۇ ئىپارگۇلنى مەيدىسىگە تاقاپتۇ ۋە گۈل ھىدىنى پۇراپ يېتىپ كۆزى ئۇيقۇغا كېتىپتۇ. گۇلبانۇ چۈشىدە

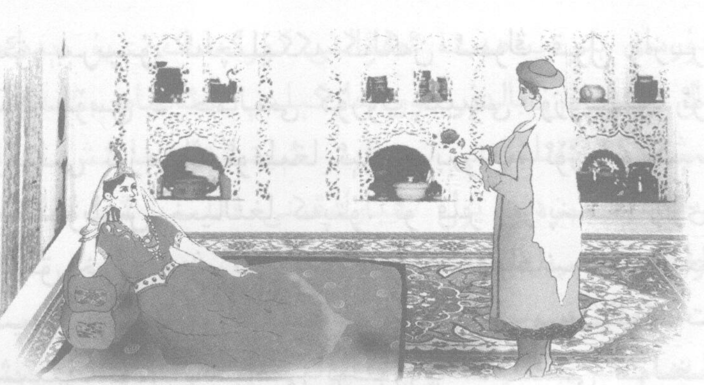

ـدە لەئەلشاھنىڭ ئاپىسى كۆرگەن ئاق ساقاللىق بوۋاينى
كۆرۈپتۇ. بوۋاي قولىنى ئىپارگۈلگە سوزۇپ: «قىزىم، كۆپ
قايغۇرما، گۈل — يېڭى ھاياتنىڭ بەلگىسى. مانا بۇ قو-
لۇڭغا چۈشكەن ئىپارگۈلنى بىر جامغا سېلىپ سۇ قۇي،
ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم سۈيىنى يەڭگۈشلەپ تۇرساڭ، يەت-
تە قىرىق كۈندىن كېيىن ئۇ گۈلدەك گۈزەل قىزغا ئايلى-
نىپ، مۇرادىڭ ھاسىل بولىدۇ» دەپ غايىب بولۇپ كېتىپتۇ.

گۈلبانۇ چۈشىدىكى بېشارەت بويىچە، گۈلنى ھەر يەت-
تە كۈندە سۇ يۆتكەپ پەرۋىش قىلىپ بېقىپتۇ. يەتتە قې-
تىم قىرىق كۈن ئۆتۈپ ئىپارگۈل چىرايلىق بىر بوۋاققا
ئايلىنىپتۇ. ئىپارگۈلمۇ لەئەلشاھ بىلەن بىر كۈندە دۇنياغا
كەپتۇ. ئاتا - ئانىسى ئۇنى ياخشى تەربىيلەپ چوڭ قىپ-
تۇ. مۇشۇنداق پەزىلەتلىك قىزنى ئوغلىغا لايىق كۆرگەن
پادىشاھ ئۆزىنىڭ ئوڭ قول ۋەزىرىنى نۇرغۇن سوۋغا-
سالاملار بىلەن قىزنىڭ يۇرتى گۈلىستان شەھرىگە ئەلچى-
لىككە ئەۋەتىپتۇ. ئىپارگۈلنىڭ دادىسى قىزنى بېرىشكە

رازىلىق بېرىپتۇ. ئەلچىلىككە كەلگەن ئۇـ ئوڭ قول ۋەزىر قىزنىڭ ھۆسن ـ جامالىنى كۆرۈپ نىيىتى بۇزۇلۇپتۇ. ئۇ ئىپارگۈلنى ئۆزىنىڭ ئوغلىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۆزىگە كېلىن قىلىۋېلىش خىيالىغا كەپتۇ. ئۇ قىز تەرەپنىڭ رازى بولغانلىق خۇش خەۋىرىنى تېز يەتكۈزۈش باھانىسىدە يولغا چىقىپ، ئۇدۇل ئۆيىگە كېلىپ خوتۇنى بىلەن مەسلىھەت قىلىشىپتۇ. ئۇلار پادىشاھنى ئۆلتۈرۈپ شاھلىقنى قولغا ئالماقچى، ئۇنىڭدىن كېيىن لەئەلشاھنى كۆزدىن يوقىتىپ، ئۇنىڭ ئورنىغا ئۆز ئوغلىنى شۇنىڭغا ئوخشاش ياساپ، ئىپارگۈلنى يۆتكەپ كەلمەكچى بولۇشۇپتۇ.

ۋەزىر پادىشاھ ئوردىسىغا بېرىپ توينىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈپتۇ ۋە پادىشاھنى قۇتلاش يۈزىسىدىن ئۇنى ئۆيىگە مېھمانغا چاقىرىپتۇ. پادىشاھ خۇشال ھالدا ۋەزىرنىڭ ئۆيىگە مېھمانغا يالغۇزلا كەپتۇ. ۋەزىر ۋە ئۇنىڭ ئايالى پادىشاھنىڭ تامىقىغا زەھەر سېلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، جەسەتنى تېزلا يىغىشتۇرۇپتۇ. ۋەزىر بۇ ئىشنى ھېچكىم كۆرمىدى دەپ، ئوردىغا كەپتۇ ۋە لەئەلشاھنى يوقاتماقچى بوپتۇ، بىراق ئۇنى تاپالماپتۇ. ۋەزىر كاناي ـ سۇناي چېلىپ ئۆزىنى شاھ دەپ جاكارلاپتۇ.

ئەسلىدە پادىشاھنىڭ ئۇزۇن ۋاقىتتىن بېرى خىزمىتىدە بولۇپ كەلگەن بىر دېدىكى بولۇپ، ئۇ ۋەزىرنىڭ يالغۇز پادىشاھنىلا ئۆيىگە مېھمانغا چاقىرىشىدا بىر گۇمانلىق ئىشنىڭ بارلىقىنى سېزىپ، پادىشاھنىڭ ئارقىسىدىن تۇي-

دۇرماي بىرىپ ھەممە ئەھۋالنى كۆرگەنىكەن. بۇ دېدەك ئا-
يال ۋەزىردىن بالدۇر ئوردىغا كېلىپ لەئەلشاھ بىلەن خا-
نىشقا كۆرگەنلىرىنى بىرمۇبىر ئېيتىپتۇ. خانىش بىلەن
لەئەلشاھ تېزدىن يول تەييارلىقىنى قىلىپ، شۇ كېچىسىلا
يولغا چىقىپ كەتكەنىكەن.

ئۇلار قىرىق كېچە - كۈندۈز يول مېڭىپ گۈلىستان
شەھرىگە يېتىپ كەپتۇ، ئۆزلىرىنى سودىگەر دەپ تونۇش-
تۇرۇپ بىر سارايغا ئورۇنلىشىپتۇ.

لەئەلشاھ بىر كۈنى شەھەرنى ئايلىنىپ يۈرۈپ چوڭ
بىر باغنى ئۇچرىتىپتۇ. باغنىڭ ئەتراپى قېلىن بىر سوقما
تام بىلەن قورشالغان بولۇپ، تۆمۈر دەرۋازا قويۇلغانىكەن.
ئۇنىڭ باغنى بىر كۆرۈپ بېقىش ھەۋىسى قوزغىلىپتۇ. ئۇ
تام يېنىدىكى بىر تۈپ چىنار دەرىخىنىڭ ئۈستىگە چىقىپ
مۆكۈنۈپ تۇرۇپ باغ ئىچىنى تاماشا قىپتۇ. باغنىڭ ئىچى

ناھايىتى گۈزەل بولۇپ، رەڭمۇرەڭ گۈللەر ئېچىلغان، ھەر خىل قۇشلار سايرىشىپ تۇرغانىكەن. بىر ۋاقىتتا باغ ئىچىگە بىر توپ قىزلار چىقىپ كەپتۇ. بۇلارنىڭ ئىچىدىكى بىر قىز بەكمۇ گۈزەل ئىكەن. ئۇنى كۆرۈپ لەئلشاھنىڭ ۋۇجۇدى تىترەپ كېتىپتۇ. ئۇ قايتىپ كېلىپ ئەھۋالنى ئانىسىغا ئېيتىپتۇ. ئانىسى لەئلشاھقا كۆپ نەسىھەت قىپتۇ. بالا سەۋر - تاقەت قىلالمايدىغانلىقىنى، ئەگەر ئۇ قىزنى كۆرمىسە ھاياتىنىڭمۇ كېرىكى يوقلۇقىنى ئېيتىپ تۇرۇۋاپتۇ. ئۇلار سۈرۈشتۈرۈش ئارقىلىق بۇ باغنىڭ شۇ يۇرتنىڭ پادىشاھى قىزى ئۈچۈن سالدۇرغان خاس باغ ئىكەنلىكىنى بىلىپتۇ. ئانا - بالا ئىككىسى مەسلىھەتلىشىپ، خانلىق مەدرىسىدە دەرس بېرىدىغان ئۇستازنىڭ ھىمايىسىگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۆيىگە كەپتۇ. خانىش گەپنى لەئلشاھنىڭ تارىخىدىن باشلاپ، ۋەزىرنىڭ قىلغان جىنايىتى ۋە ئۆزلىرىنىڭ بۇ يەرگە قېچىپ كېلىپ پاناھلىق ئىزدىگەنلىكلىرىنى بىر - بىرلەپ سۆزلەپ بېرىپتۇ. بۇنىڭدىن تەسىرلەنگەن ئۇستاز كېيىنكى خاتىرجەملىكنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، قىز بىلەن يىگىتكە مەخپىي ھۇجرىدا دەرس بېرىپ تۇرماقچى بوپتۇ. مانا شۇنىڭدىن بېرى ئىككى ئاشىق - مەشۇق دەرس باھانىسىدە كۆرۈشۈپ تۇرۇپتۇ.

ئەمدى گەپنى قارا نىيەت ۋەزىردىن ئاڭلايلى:

قارا نىيەت ۋەزىر پادىشاھلىق تامغىنى قولغا كىرگۈ-

زۇپ تەختتە ئولتۇرغاندىن كېيىن، پادشاھنىڭ يېقىنلىرى-
نى يوقىتىپتۇ، شۇنىڭ بىلەن يۇرت ئىچىدە ۋەيرانچىلىق
يۈز بېرىپتۇ. ئۇ ئوغلىغا ئىپارگۈلنى ئېلىپ بېرىش ئۈ-
چۈن نۇرغۇن ئەسكەر تارتىپ گۈلىستان شەھىرىگە يېتىپ
كەپتۇ. تويى باشلاشتىن بۇرۇن قىز بىلەن يىگىتنىڭ دىدار
كۆرۈشۈش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلۈپتۇ. لەئەلشاھنىڭ نامىدا
كەلگەن يىگىتنىڭ لەئەلشاھ ئەمەسلىكىنى بىلگەن قىز يىد-
گىتنى ئەلەم ۋە قەلەمدە سىناشنى باھانە قىلىپ تويى
ۋاقتىنى كەينىگە سۈرۈپتۇ. قارا نىيەت ۋەزىر ئىشنىڭ پاش
بولۇپ قېلىشىدىن ئەنسىرەپ، تويىنىڭ ۋاقتىنى تېزلىتىپ-
تۇ. قىز بولسا دادىسىغا لەئەلشاھ دېيىلگەن بۇ يىگىتتە
شاھزادىلەرگە خاس خىسلەتنىڭ يوقلۇقىنى ئېيتىپ نارازى-
لىق بىلدۈرۈپتۇ. ھېيلىگەر ۋەزىر قىزنىڭ دادىسىغا لەش-
كەرلىرى بىلەن تەھدىت سېلىپ بېسىم ئىشلىتىپتۇ. گۈ-
لىستان شاھى تەختىدىن ئايرىلىشتىن قورقۇپ، قىزنىڭ
ماقۇللۇقىنى ئالمايلا تويى باشلاپتۇ. بۇنى ئاڭلىغان قىز-
يىگىت ئۇستازىنىڭ ياردىمى بىلەن يىراق يەرگە كېتىش
ئۈچۈن يولغا چىقىپتۇ.

ئۇلار كۆپ يوللارنى بېسىپ بىر شەھەرنىڭ يېنىغا
كېلىپ چۈشۈپتۇ. ئارزاق غىزالانغاندىن كېيىن، لەئەلشاھ
شەھەر ئىچىگە كىرىپ ئەھۋال ئۇقماقچى بوپتۇ. ئىپارگۈل:

— پېشانىڭىزدىكى بۇ نۇرنىڭ قارا نىيەتلىك كىشى-
لەرنىڭ نىشانى بولۇپ قېلىشىدىن ئەنسىرەيمەن. ئەگەر

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com